

Alias enim qui fieri potest? Calor & dolor, & vis vacui attrahunt quidem, sed ut impleatur tantum pars, non ut distendatur aut tumescat ultra naturalem constitutionem, & ob inflectum, & arcte impactum, vi sanguinem tam violenter, tam subito opprimatur, ut caro continui solutionem pati, & vasa disrumpi cernantur, nusquam hoc aut calore, aut dolore, aut vi vacui fieri posse, credibile, aut demonstrabile est.

Insuper & ligatura, contingit, attractionem fieri, absque omni dolore, colore aut illa vi vacui. Quod si à dolore aliquo accideret sanguinem attrahi, quo modo ad cubitum, ligato brachio, infra ligaturam intumescunt, & manus, & digiti & venæ varicosæ? cum propter ligaturæ compressionem eo peruenire sanguis per venas non potest, atque quare supra ligaturam, neque tumoris, aut repletionis signum, neque venarum turgescentiæ, neque omnino attractionis, aut affluxus vestigium appareat.

Sed attractionis infra ligaturam, & tumefactionis ultra naturam modum, in manu, & digitis, hæc causa manifesta; nempe, quod sanguis cum impetu, & affatim ingreditur, exire vero nequeat. An illa vero omnis tumoris causa (ut est apud Auicem.) & omnis redundantis opprimen-
tis in parte quia viæ ingressus apertæ, egressus clausæ, unde abundare, & in tumorem attolli necesse est.

An hinc etiam contingat in tuberculis inflammatoriis, quod quovisque tumor incrementum capescit, & non sit in ultimo statu, sentitur eo loci pulsus plenus, præsertim calidioribus tumoribus in quibus incrementum derepente fieri solet, sed hæc posterioris disquisitionis sunt, utian etiam hinc contingat, quod in me ipso casu expertus sum. Ego è curru delapsus aliquando fronte percussus, quo loco arteriæ ramulus à temporibus prorepat, statim ab ipsa percussione, (spatio fere viginti pulsationum tumorem mihi magni udine, absque vel calore vel multo dolore, passus sum, propter videlicet arteriæ vicinitatem, in locum contusum: sanguis affatim, magis & velocius impingebatur.

Hinc vero apparet, qua de causa in phlebotomia, quando longius proflire & maiori impetu exire volumus, supra sectionem ligamus, non infra; quod si per venas inde efflueret tanta copia à partibus superioribus, ligatura illa non modo non adiuuaret sed impediret, & enim inferius ligandum verisimilius erat, quo sanguis inhibitus uberius exeat, si ex partibus superioribus eo per venas descendens per venas emanaret: sed cum aliunde per arterias impellitur in venas inferiores, in quibus regressus

regressus per ligaturam præpeditur, venæ turgent, & distentæ ipsum maiori impetu per orificium elidere & longius eicere possunt, soluta vero ligatura, viaque regressus aperta ecce non amplius, nisi guttatim decedit, & quod omnes norunt, si vel vinculum solueris in administanda phlebotomia vel infra ligaueris vel stricta nimis ligatura, membrum constrinxeris, tum sanguis absque impetu exit; Quia scilicet viæ ingressus & influxus sanguinis per arterias intercepta sit. Stricta illa ligatura arteriarum, aut regressus liberior datur per venas, ligatura soluta.

CAPUT XII.

*Esse sanguinis circuitum ex secundo supposito
confirmato.*

Hæc cum ita sint, constat confirmatum iri etiam aliud, quod antea per cor continuo sanguinem transire dicebam: videmus enim ab arteriis sanguinem in venas dimanare, non è venis in arterias: videmus insuper vel pene totam massam sanguinis exhauriri posse ab ipso brachio (idque vna vena cuticulari scalpello aperta, si fiat ligatura decés) videmus præterea, ita impetuose & affatim effundi, ut non solum breui & cito euacuari qui ante sectionem in brachio intra ligaturam comprehensus erat sanguis, sed ex toto brachio & toto corpore tam arteriis quam venis.

Quare confiteri necesse est, primo vi & impetu suppeditari, & quod vi impingatur intra ligaturam; vi enim & impulsu exit: & proinde à cordis pulsu & robore, vis enim & impulsio; sanguinis solum à corde.

Deinde à corde provenire hunc fluxum, & per cor transitu facto è venis magnis hac effluere, similiter confiteri necesse, cum intra ligaturam per arterias ingreditur non per venas, & arteriæ nusquam sanguinem è venis recipiunt nisi è sinistro ventriculo cordis.

Neque omnino aliter ex vna vena (facta supra ligatura) tantam copiam exhaurire vilo modo potuisset, præsertim tam impetuose, affatim, tam facile, tam subito, nisi à corde, vi, & impulsu consecutio fiat hoc dicto modo.

Et si hæc ita sint: hinc præterea de copia computationem facere, & de circulari motu sanguinis argumentari apertissime possumus. Si etenim in phlebotomia (eo quo solet prorumpere effusione & impetu) si